
Kyrkomötet
Motion 2012:61
av Ola Isacson

Huvudgudstjänster i pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå kyrkostyrelsens skrivelse 2012:5 vad avser förslag om ändringar av 17 kap. 3 § och 37 kap. 3 § i kyrkoordningen samt att i fråga om 37 kap. 3 § i stället anta följande förslag till lydelse:
Om en församling ingår i ett pastorat gäller följande:
 1. I församlingen ska firas gudstjänster i enlighet med vad som framgår av bestämmelserna i 17 kap. 3 §.
 2. I församlingen ska finnas minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
 3. I församlingen ska finnas personer som tar ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och personer som fullgör uppdragen som förtroendevalda i församlingen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att analysera om behovet av att förändra kyrkoordningens 17 kap. 3 § kvarstår mot bakgrund av de församlings- och pastoratssammanläggningar som träder i kraft 1 januari 2014 och som planeras inför 1 januari 2018.

Motivering

Många av de förändringar i församlings- och pastoratsindelning som träder i kraft 1 januari 2014 motiveras till betydande del av att församlingen ska kunna utföra sin grundläggande uppgift, bl.a. fira huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag.

Utredningen Närhet och samverkan följer indelningsändringarna fram till 2010. I kyrkostyrelsens skrivelse finns ingen ansats att undersöka om de indelningsändringar som träder i kraft 1 januari 2014 talar för eller mot att förändra 17 kap. 3 § i kyrkoordningen.

Mot bakgrund av den fundamentala betydelse den söndagliga gudstjänsten haft sedan kristendomens första dagar och i stort sett i varje kyrka i hela världen, framstår det som mindre välgenomtänkt att olika regler gäller om församlingen ingår i samverkansformen pastorat eller inte.

Det mest ändamålsenliga vore att behålla nuvarande bestämmelser, där det normala formuleras: i en församling firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag, med de möjligheter till undantag under vissa förutsättningar. Detta skulle ge domkapitlen tid att noga sätta sig in i situationer där undantag verkligen behövs. Den föreslagna ordningen innebär istället domkapitlen ska lägga tid och resurser på att analysera och avväga vad som ska gälla i varje församling som ingår i pastorat, ett enormt arbete om inte besluten handläggs schablonmässigt.

Vidare kan ifrågasättas om det föreligger något verkligt behov av att, när det gäller församlingar i pastorat, utgå från en reglering som inte har söndaglig huvudgudstjänst som grund. Vid en undersökning 2009 svarade 83 procent av församlingarna att de alltid eller ofta använde högmässa som sin gudstjänstform. Så när remissinstanserna bejakar förslaget kan frågas om de svarar på eget behov, eller på andras förmodade behov, av att förlägga gudstjänstlivet på andra dagar och/eller i andra former än söndagens huvudgudstjänst.

Ytterligare en komplikation är relationen huvudgudstjänst och kollekt. Beslut om kollektändamål, fattade av nationell nivå eller stift, gäller enbart huvudgudstjänster.

Sammantaget:

- ◆ Behåll nuvarande regler kring huvudgudstjänst i församling tills kyrkostyrelsen har fått göra en grundligare analys om förändring verkligen behövs!
- ◆ Låt domkapitlen få lägga kraft på att hitta vägar för församlingar där det behövs ett gudstjänstliv annat än söndaglig huvudgudstjänst, istället för att domkapitlen ska lägga kraft på att analysera varje församling som ingår i ett pastorat.
- ◆ Låt utskottet göra starka skrivningar kring att utredning om församlings-sammanläggning inte får bli en automatisk följd av önskan om att avvika från 17 kap. 3 § i kyrkoordningen, så länge kyrkostyrelsens analys pågår!

Växjö den 22 juli 2012

Ola Isacson (POSK)